

Sag C-800/23**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

28. december 2023

Forelæggende ret:

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent

Afgørelse af:

15. december 2023

Anklagede:

DRINKS 52 BVBA

NZ

Øvrige procesdeltagere:

Minister van Financiën

Hovedsagens genstand

Denne præjudicielle anmodning indgives i forbindelse med en sag, hvor DRINKS 52 BVBA og NZ (herefter »de anklagede«) strafforfølges på grund af en overtrædelse af straffelovgivningen på toldområdet – ulovlig besiddelse af punktafgiftspligtige varer til kommercielle formål og ulovlig import af disse varer fra Tyskland og Nederlandene til Belgien uden at betale de belgiske punktafgifter og emballagebidraget og uden [at have] den tilsvarende bevilling til toldoplag.

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

I denne præjudicielle anmodning i henhold til artikel 267 TEUF anmodes om en fortolkning af artikel 42 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen (herefter »EU-toldkodeksen«) med henblik på at få præciseret, om [domfældelse til betaling af] modværdien af de punktafgiftspligtige varer, når udlevering af de konfiskerede varer er umulig, 1) ikke er en (strafferetlig) sanktion, men derimod en civilretlig

følge af den strafferetlige domfældelse, 2) kan kumuleres med en bøde og 3) kan nedsættes.

Præjudicielle spørgsmål

1. Kan EU-toldkodeksens artikel 42 fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national ordning som den, der følger af artikel 220 i Algemene wet inzake douane en accijnzen (almindelig lov om told og punktafgifter (herefter »toldloven«), toldlovens artikel 221, § 1, artikel 1382 og 1383 i Burgerlijk Wetboek (civil lovbog) samt artikel 44 og 50 i Strafwetboek (straffeloven), hvorefter domfældelse til betaling af modværdien af de punktafgiftspligtige varer, når det er umuligt at udlevere de konfiskerede varer, i lyset af de almindelige EU-retlige principper som omhandlet i artikel 6, stk. 3, TEU ikke skal klassificeres som en strafferetlig sanktion, og heller ikke i det mindste som en sanktion, men derimod som en civilretlig følge af den strafferetlige domfældelse?

2. Kan EU-toldkodeksens artikel 42 fortolkes således, at den i lyset af de almindelige EU-retlige principper som omhandlet i artikel 6, stk. 3, TEU, navnlig proportionalitetsprincippet, som også er forankret i artikel 49, stk. 3, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, ikke er til hinder for en national ordning som den, der følger af toldlovens artikel 220 og artikel 221, § 1, den civile lovbogs artikel 1382 og 1383 samt straffelovens artikel 44 og 50, hvorefter der kan ske domfældelse til betaling af modværdien af de punktafgiftspligtige varer, når det er umuligt at udlevere de konfiskerede varer, foruden en domfældelse til betaling af en bøde, som beregnes ved anvendelse af en multiplikator med hensyn til de undtagne afgifter?

3. Kan EU-toldkodeksens artikel 42 fortolkes således, at den i lyset af de almindelige EU-retlige principper som omhandlet i artikel 6, stk. 3, TEU, navnlig proportionalitetsprincippet, som også er forankret i artikel 49, stk. 3, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, ikke er til hinder for en national ordning som den, der følger af toldlovens artikel 220 og artikel 221, § 1, den civile lovbogs artikel 1382 og 1383 samt straffelovens artikel 44 og 50, hvorefter den nationale domstol i tilfælde af domfældelse til betaling af modværdien af de punktafgiftspligtige varer, når det er umuligt at udlevere de konfiskerede varer, ikke har beføjelse til at nedsætte dommen for at tage hensyn til de konkrete omstændigheder i sagen, navnlig den anklagedes finansielle situation?

Anførte EU-retlige forskrifter

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, artikel 49, stk. 3

Traktaten om Den Europæiske Union, artikel 6, stk. 3

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen, artikel 42, stk. 1 og 2

Anførte nationale forskrifter

Algemene wet inzake douane en accijnzen (almindelig lov om told og punktafgifter, herefter »toldloven«), artikel 220, artikel 221, stk. 1, artikel 265

Burgerlijk wetboek (civil lovbog), artikel 1382, 1383 og 1384

Strafwetboek (straffeloven), artikel 44 og 50

Ministerieel besluit betreffende het fiscaal stelsel van drankverpakkingen onderworpen aan verpakkingsheffing en producten onderworpen aan milieutaks (ministeriel bekendtgørelse om afgiftsordningen for drikkevarebeholdere, som er omfattet af emballagebidraget, og for produkter, der er omfattet af miljøafgiften), artikel 5

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Den 15. april 2020 blev der indledt strafferetlig efterforskning på grund af en strafbar handling på toldområdet begået af de anklagede. De anklagede retsforfølges på grund af denne strafbare handling, idet de til kommercielle formål på ulovlig vis importerede punktafgiftspligtige varer, nemlig 520 195,56 l drikkevand, 750 082,06 l limonade og 1 772,40 l sirup fra Tyskland og Nederlandene til Belgien.
- 2 I forbindelse med denne import blev de belgiske punktafgifter og emballagebidraget, som skal betales i henhold til de relevante nationale retsforordninger, ikke betalt, og de anklagede var ikke i besiddelse af en bevilling til toldoplæg. Ved at unddrage sig betalingen af punktafgifterne og emballagebidraget opnåede de anklagede en væsentlig økonomisk fordel, som skønnes til 210 523,69 EUR.
- 3 Minister van financiën (finansministeren, herefter »sagsøgeren«) har nedlagt påstand om betaling af en bøde og de unddragne afgifter samt konfiskation af den nævnte mængde drikkevarer.
- 4 Han har desuden nedlagt påstand om, at de anklagede dømmes til at betale modværdien af de ovenfor nævnte drikkevarer – som skønnes til et samlet beløb af 479 966,34 EUR – da disse varer ikke kan sikres, idet de anklagede ikke længere kan udlevere dem.
- 5 Den forelæggende ret har besluttet at forelægge Den Europæiske Unions Domstol (herefter »domstolen«) spørgsmål til præjudiciel afgørelse for at få oplyst, om [domfældelsen til at betale] modværdien af de punktafgiftspligtige varer, når det er umuligt at udlevere de konfiskerede varer, 1) ikke er en (strafferetlig) sanktion, men derimod en civilretlig følge af den strafferetlige domfældelse, 2) kan kumuleres med en bøde og 3) kan nedsættes.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 6 De anklagede har bl.a. gjort gældende, at det ikke er lovligt ikke blot at pålægge dem en bøde, men derudover at dømme dem til at betale modværdien af varerne (dvs. et beløb, som svarer til værdien af de varer, der blev unddraget toldmyndighedernes tilsyn), når disse ikke forefindes fysisk.
- 7 Den anklagede nr. 2 henviser til en dom fra Domstolen, som i en sammenlignelig sag allerede har fastslået, at den ansvarlige for overtrædelsens forpligtelse til, ud over en finansiel sanktion at betale et beløb svarende til værdien af de varer, som er blevet undraget toldtilsyn, skal kvalificeres som en sanktion (dom af 4.3.2020, Schenker, C-655/18, EU:C:2020:157, præmis 40, herefter »Schenker-dommen«).

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 8 Den forelæggende ret konstaterer, at den belgiske lovgivning på toldområdet ganske vist ikke indeholder en lovbestemmelse, på grundlag af hvilken de anklagede kan dømmes til at betale modværdien af de konfiskerede varer, men at denne praksis er almindeligt anerkendt i de højeste belgiske domstoles retspraksis.
- 9 I retspraksis fra Hof van Cassatie (kassationsdomstol, Belgien) og Grondwettelijk Hof (forfatningsdomstol, Belgien) er det bl.a. blevet fastslået, at:
 - (i) domfældelse til [at betale] modværdien af de konfiskerede varer ikke skal kvalificeres som en strafferetlig sanktion, men derimod som en civilretlig følge af den strafferetlige domfældelse til særskilt konfiskation
 - (ii) domfældelsen til betaling af modværdien udgør en anvendelse af den civile lovbooks artikel 1382 og 1383, af straffelovens artikel 44 – hvoraf dommeren i straffesagen udleder sin kompetence – og af straffelovens artikel 50 om solidarisk hæftelse for betaling af erstatning i tilfælde af flere gerningsmænd
 - (iii) konfiskation af varerne er en sanktion, som udtrykkeligt er fastsat i toldlovens artikel 221, § 1, og at det følger af dennes natur, at gerningsmanden i de tilfælde, der er nævnt i toldlovens artikel 220, rimeligvis må regne med, at dommeren i straffesagen i tilfælde af manglende udlevering af de konfiskerede varer vil dømme den pågældende til at betale modværdien
 - (iv) domfældelsen til at betale modværdien ikke har til formål at erstatte tabet som følge af selve den strafbare handling, men derimod tabet som følge af, at de varer, der skulle sikres, ikke forefindes, og
 - (v) dommeren i straffesagen ikke har mulighed for at nedsætte beløbet, som svarer til modværdien.
- 10 Ud fra ovenstående kan det konstateres, at de anklagede, når de konfiskerede varer ikke længere forefindes, i Belgien kan dømmes til at betale modværdien af disse varer i forbindelse med bøden, som idømmes særskilt, og et afgiftsretligt krav om betaling af de undtagne afgifter.

- 11 Efter den forelæggende rets opfattelse sonderer den belgiske strafferet på toldområdet ikke mellem en situation, hvor de konfiskerede varer er fjernet fra handelen, og en situation, hvor de fysisk ikke forefindes.
- 12 Derimod sonderer Domstolen i Schenker-dommen tydeligt mellem disse to situationer. Navnlig synes Domstolen kun at acceptere domfældelse til betaling af modværdien, hvis varerne er blevet konfiskeret og fjernet fra handelen. I denne doms præmis 44 anførte Domstolen nemlig, at en forpligtelse til at betale et beløb svarende til værdien af de varer, som er blevet unddraget toldtilsyn, i det pågældende tilfælde ikke syntes at være forholdsmæssig, hvilket gjaldt uanset den omstændighed, at denne sanktion føjedes til den allerede separat idømte finansielle sanktion.
- 13 I betragtning af ovenstående er det usikkert, om den belgiske retspraksis er forenelig med EU-retten. Derfor forelægger den forelæggende ret Domstolen de ovenfor anførte spørgsmål til præjudiciel afgørelse.

ARBEJDSDOKUMENT